

VROUWENRONDON TRIJN

"... ende ick hebbe oock sommige soldaten hooren segghen, ten waere hun die vrouwen op sulcker wijze niet geholpen hadden met alderhande getuygh van wapenen... dat se voor 't ghewelt der Spangiaerden souden hebben moeten wicklen." Aldus Nanning van Foreest in zijn verslag van de Spaanse stormaanval op de Friese Poort op 18 september 1573.

Volgens de overlevering was Trijn Rembrants één van die vrouwen die bij de verdediging van de stad niet aan de zijkant bleef staan. Voor haar en alle vrouwen die opstonden voor vrijheid richt de Stichting Trijn Rembrants een standbeeld op, dat op 2 oktober onthuld zal worden in het parkje tussen het IJkegebouw en de veerpoort.

Fier en vastberaden

Een standbeeld van maar liefst drie meter hoog. Trijn uit 1573 is vervaardigd uit roestvast staal, Trijn van nu is in brons gegoten. Samen vormen ze één geheel. Een Trijn die fier en vastberaden op de muur staat nadat de stormloop op de stad is afgeslagen. Uit haar naar achteren gestrekte hand vliegt een zilverkleurige duif weg, het symbool van de vrede. We spraken met negen vrouwen rondom Trijn over het uitgangspunt, het ontwerp en over de rol die het standbeeld kan spelen in de Ontzietvering (en daarbuiten).

Moedige vrouwen uit de anonimiteit!

Simone van der Vlugt, schrijfster en bestuurslid Stichting Trijn Rembrants, riep tijdens de Ontzietrede in 2023 op tot oprichting van een standbeeld voor Trijn en al die moedige vrouwen die op de muren van Alkmaar hebben gestaan, maar anoniem in de geschiedenis zijn verdwenen. "De rol van vrouwen is bij zoveel historische gebeurtenissen onduidelijk,

omdat het vooral mannen waren die de geschiedenis schreven", vult Marrigje Rikken, directeur Stedelijk Museum Alkmaar, aan. Oud-wethouder Anjo van de Ven en opdrachtgeefster van het standbeeld, trekt de lijn door naar het heden: "De inbreng en de moed van vrouwen en meisjes tijdens oorlogen, crises en rampen is onderbelicht." Marit Mulder, de eerste vrouwelijke voorzitter van de 8 Oktober Vereeniging, noemt een voorbeeld dichtbij huis: "Dat standbeeld staat er ook voor de vrouwen uit Oekraïne die zich hier in Alkmaar zonder hun mannen staande houden, zodat ze straks weer in vrijheid kunnen leven."

Een brug tussen verleden en heden

De contrasterende materialen, de verbinding tussen verleden en heden én de hoogte van het beeld brengen een verrassings-effect teweeg. "Met die connectie tussen heden en verleden maak je het beeld relevant voor nu", benadrukt Marrigje. Karin de Kimpe, vertolkster van Trijn in muziekgezelschap Vive les Gueux, is euforisch: "Dit beeld van een fiere Trijn waarmee niet te spotten valt, kun je niet missen." Voor Josefine de Wit, die in het atelier van Elisabet model stond voor het standbeeld, is het natuurlijk bijzonder om op deze manier 'vereeuwigd' te zijn. Zij vindt vooral de opvliegende duif als symbool van vrede een mooi detail. "En dat ze als het ware over de stad heenrijkt!"

Over die plek waar het beeld komt te staan, zegt Nancy de Jorg (stadsarcheoloog van Alkmaar): "Op exact deze plek streeden op 18 september 1573 mannen, vrouwen en kinderen samen tegen de Spanjaarden. Een meer symbolische plaats is in Alkmaar niet te vinden."

Een rol voor Trijn

Simone: "Bij de receptie in de Grote Kerk zet Trijn altijd het Stedelijk in. Zo zie je dat zij een belangrijke rol vervult in Alkmaar. Ik heb altijd gewenst dat ze meer aandacht zou krijgen en met dit standbeeld is dat gelukt." Volgens Karin zijn de

"Trijn raakt voor mij de kern van vrouw-zijn"

watergeuzen van Vive les Gueux best stoer, maar wint Trijn ieder jaar aan populariteit. Wat Josefine, Nancy en Karin betreft kan het verhaal van Trijn eigenlijk het hele jaar door verteld worden. Bijvoorbeeld aan kinderen in een openlucht met school of door ouders in het Victoriepark. "Hier kunnen zij de geschiedenis van Alkmaar beelddend zien en daarna lekker limonade drinken in het IJkegebouw!" besluit Anjo. Wat Marrigje opviel toen zij vorig jaar als nieuwe directeur aantrad, was het uitgesproken familie karakter van de ontzietvering. "Het standbeeld kan daar een rol in spelen. Het is goed om na te denken over hoe je tradities mee kunt laten gaan met de tijd."

De kern van vrouw zijn

Ria de Heus, penningmeester van de stichting Trijn Rembrants, was verantwoordelijk voor de succesvolle fondsenwerving. "Alkmaar is met dit standbeeld een belangrijk erfbetoon rijk. Als stichting zijn we ongelooflijk trots op ons burgerinitiatief!" Elisabet Stenstra, de kunstnaares die het standbeeld boetserde, is blij met alle lovende woorden. "Trijn raakt voor mij de kern van vrouw-zijn: ze maakte met haar daden een verschil dat betekenisvol is en door dit standbeeld als waardevol wordt herkend." ■

